

Franse aardkastanje op Huis Landfort te Megchelen

In 2020 kreeg stichting Erfgoed Landfort van het FLORON-soortenbeschermingsfonds een geldbedrag voor het behoud van de zeldzame Franse aardkastanje. De stichting heeft deze financiële bijdrage goed besteed.

Huis Landfort is een historische buitenplaats in het tegen de Duitse grens gelegen Megchelen in de Achterhoek. Haar geschiedenis gaat terug tot 1434, al dateert de huidige verschijningsvorm uit 1823-1827. Toen werd het oorspronkelijke vierkante hoofdhuis opgenomen in een uitbreiding waarbij het huis zijvleugels en een neoclassicistische uitstraling kreeg. Ook de omliggende gronden werden omgevormd tot een landschappelijk park, naar een ontwerp van de landschapsarchitect Johan David Zocher jr. Oogarts/botanicus Johann Albert Luyken was de initiatiefnemer van deze metamorfose. Zijn nageslacht zou tot 1970 op

deze buitenplaats blijven wonen.

In 2016 kwam Huis Landfort in het bezit van stichting Erfgoed Landfort (sEL) en er ving een grootscheeps herstel aan waarbij het landhuis werd gerestaureerd, het koetshuis herbouwd en de moestuin met fruitmuur en boomgaard geherintroduceerd. Bovendien wordt het park in z'n oude luister teruggebracht. Dit laatste werk startte in 2019 met het beschoeien en baggeren van de monumentale slingergracht. Vanaf 2021 zijn veel bijzondere bomen geplant en zijn duizenden stinsenplanten gepoot. Verder komen er bloemperken in de vorm van medaillons, wordt een

kleurrijke parkbeplanting ingebracht en worden paden en andere tuinelementen hersteld.

Franse aardkastanje

Op het door een slingergracht omgeven huiseiland van Huis Landfort groeit een voor ons land zeldzame plant. Tijdens de parkrestauratie is deze met zorg beschermd en bewaard. Het betreft Franse aardkastanje (*Conopodium majus*); een bijzondere schermbloemige plant, die 40 cm hoog wordt en eetbare knolletjes heeft. Huis Landfort ontving de FLORON-bijdrage voor het conserveren van deze plant. Het gewas is in het verleden waarschijnlijk op Huis Landfort ge-

Huis Landfort met zicht op Franse aardkastanje.

Grasland vol Franse aardkastanje in bloei.

introduceerd en heeft zich tot een omvangrijke groep uitgebreid. In het nieuwe stinsenbeplantingsplan keert Franse aardkastanje terug op z'n oude plek, samen met verschillende stinsenplanten.

Het ontwerp is van landschapsarchitectenbureau Debie & Verkuijl, die op diverse plekken op het huiseiland groepen stinsenplanten inbrengt. Voor en achter het landhuis krijgen deze groepen een slingervorm. Achter het landhuis wordt Franse aardkastanje opgenomen in de stinsenslinger samen met Boerenkrokus (*Crocus tommasianus*), Blauwe druif (*Muscari botryoides* 'Superstar'), Gewone vogelmelk (*Ornithogalum umbellatum*) en Slangenlook (*Allium scorodoprasum*). Deze soortencombinatie is door stinsenplantenkenner Heilien Tonckens samengesteld, die ook andere gecombineerde stinsengroepen op Huis Landfort samenstelde. Het Prins Bernhard Cultuurfonds waardeerde deze opzet met een serieuze geldelijke bijdrage.

Verantwoord behoud

Het was een heel proces om Franse aardkastanje ongeschonden in het nieuwe plan op te

nemen. Hiervoor is onderzocht hoe diep de kastanjeachtige knolletjes zich normaal in de grond bevinden. Dit blijkt zo'n 10 cm te zijn. Vervolgens werd de grond tot die diepte voorzichtig afgeplagd, waarbij nog een andere plant tevoorschijn kwam, namelijk Grasklokje (*Campanula rotundifolia*). Deze plant is elders weer ingebracht. Na het afplaggen werd de grond met aardkastanjes (in droge toestand) voorzichtig afgegraven en op een hoop verzameld. Door eerst af te plaggen, kwam er geen organisch materiaal in de bult terecht, zodat er geen broei kon ontstaan die rotting van de knolletjes had kunnen veroorzaken. Na het afplaggen en afgraven kon de grond worden voorbereid voor het aanbrengen van de stinsenslinger. Voordat de aardkastanje in de lente zou gaan uitlopen, is de grond met deze knolletjes in de afgegraven stinsenslinger gezet, ook op 10 cm diepte waarna dit met grond is aangevuld, waarin de stinsenplanten zijn ingeplant.

Kennis van de plant

Door het intensieve bezig zijn met Franse aardkastanje werd ontdekt dat in de grondlaag zich ook een grote hoeveelheid kleine

zaailingbolletjes bevond. Deze zijn in tegenstelling tot de oudere knollen mooi rond van vorm. Deze zaailingen vergroten de kans op overleven van Franse aardkastanje op Huis Landfort aanzienlijk. Franse aardkastanje heeft mede dankzij de financiële hulp van FLORON een goede plek gekregen in het park van Huis Landfort. De plant is nu in een kleurrijk en uitgebalanceerd geheel terecht gekomen, dat recht doet aan de historische situatie. Het park van Huis Landfort was vroeger voller en kleurrijker, en telde vele soorten. Stichting Erfgoed Landfort is op weg om dit weer te herstellen waarbij dit project in loop van 2022 zal zijn afgerond. Dan kunnen belangstellenden de historische moestuin en het park bezoeken en zal het landhuis voor groeps rondleidingen begeleid te bezichtigen zijn.

Tekst en foto's: Pim Alofs & René Dessing (Stichting Erfgoed Landfort)

Voor meer informatie, zie erfgoedlandfort.nl of volg ons op Facebook.